

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 23/2005 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2006

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2006 (HE 119/2005 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan.

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan valiokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon valtion talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle 30 päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- talousjohtaja Eero Murto ja neuvotteleva virkamies Tapio Laamanen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- päällikkö Juha Pulliainen, Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus
- varatoimitusjohtaja Aarno Järvinen ja varatoimitusjohtaja Veijo Ojala, Finnvera Oyj
- johtava asiantuntija Pekka Tsupari, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon markkinaoikeudelta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokan määrärahojen painopiste kohdentuu yhä selkeämmin teknologia- ja innovaatiopolitiikkaan. Tämän sektorin määrärahat muodostavat jo yli puolet ministeriön kokonaisbudjetista. Tavoitteena on vastata globaalin kilpailun haasteisiin suuntaamalla rahoitusta erityisesti kohteisiin, joissa luodaan uutta tietämystä ja osaamista sekä avataan innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia. Tavoitteena on erityisesti lisätä palvelualojen rahoitusta.

Valiokunta pitää valittua linjaa oikeana. Se tukee osaltaan Suomi maailmantaloudessa -raportin painotuksia, joita valiokunta on aiemmissakin lausunnoissaan kannattanut (TaVL 2/2005 vp). Tutkimus- ja kehitysrahoitusta kohdennettaessa valiokunta pitää erittäin tärkeänä painottaa innovaatioiden kaupallistamista sekä viennin edistämistä. Esitetty kansainvälistymisavustusten leikkaaminen ei tue jälkimmäistä tavoitetta.

Yrityspolitiikka

Toisin kuin teknologia- ja innovaatiopolitiikka on toinen keskeinen kilpailukyky- ja kasvuteki-

jä eli yrityspolitiikka menettämässä rahoitustaan. Esityksen mukaan yrityspoliittiset toimenpiteet painottuvat yrityksen toimintaympäristön laadun parantamisen ja yrittäjyyttä suosivan ilmapiirin luomisen lisäksi yritysten kehittämis- palvelujen tarjontaan. Etenkin aloitus- ja kasvuvaiheessa olevien yritysten tarvitsemaa rahoitusta, neuvontaa ja koulutusta edistetään.

Valiokunta pitää edellä olevaan liittyen hyvänä, että sen aiemmin esille tuomaan (TaVL 23/2004 vp) TE-keskusten pk-yrityksille antamaan apuun on kiinnitetty talousarvioesityksessä huomiota ja esitetty tuen lisäämistä. Valiokunta on aiemmin (TaVL 23/2004 vp) kiinnittänyt huomiota myös tarpeeseen huolehtia riittävästä investointi- ja kehityshankkeiden resursoinnista, sillä ilman yrittämisen edellytyksiä ei synny innovaatioitakaan. Valiokunta onkin huolestunut esityksestä leikata investointi- ja kehityshankkeiden määrärahaa yli kolmella miljoonalla eurolla.

Finnvera on keskeinen pk-yritysten rahoittaja. Valiokunta kiinnittää huomiota vallitsevaan käytäntöön, jossa Finnveran korkotuellisten lainojen myöntämisvaltuuksia joudutaan vuosittain korottamaan lisätalousarviomenettelyn kautta. Myös ensi vuoden osalta on jo selvää, etteivät valtuudet tule riittämään vaan lisätarve on noin 30 miljoonaa euroa. Valiokunta katsoo, että lisäys tulisi tehdä varsinaiseen talousarvioon ja jättää lisätalousarvio tarkoituksensa mukaisesti yllättäviä lisätarpeita varten.

Yrittäjyyden politiikkaohjelmaan liittyvät talousarvioesitykset jakautuvat usean ministeriön pääluokkaan. Valiokunta haluaa nostaa esille

työministeriön pääluokkaan kuuluvan starttirahamenettelyn, joka on valiokunnan saamien tietojen perusteella osoittautunut erittäin toimivaksi järjestelyksi. Suhteellisen vähäisellä yhteiskunnan panoksella on luotu edellytykset yritystoiminnalle, josta merkittävä osa jatkaa toimintaansa starttirahakauden jälkeen. Valiokunta katsoo, että järjestelyä tulee kehittää ja laajentaa edelleen.

Valiokunta haluaa kiinnittää huomiota myös elinkeinoelämän kannalta merkittävässä asemassa olevan markkinatuomioistuimen nykyiseen tilanteeseen. Tuomioistuin kärsii kroonisesta työvoimapulasta, mikä on aiheuttanut juttujen ruuhkautumisen. Tilanne on vaikeutunut vuosi vuodelta siten, että jutturuuhkan purkaminen nykyisellä työntekijämäärällä kestäisi noin puolitoista vuotta. Valitusasioiden määrän arvioidaan olevan edelleen kasvussa. Tuomioistuimen käsittelemät asiat ovat tyypillisesti sellaisia, jotka vaikuttavat yksittäisten yrittäjien oikeustoimiin. Esimerkiksi julkisten hankintojen osalta tuomioistuinmenettely keskeyttää hankintaprosessin ja se voi jatkua vasta markkinatuomioistuimen päätöksen tultua. Nykyinen tilanne, jossa ratkaisun saaminen kestää useita kuukausia, on sekä tilaajan että tarjoajan kannalta täysin kestämaton. Talousarvioesityksen vähäinen määrärahalisäys ei anna aihetta olettaa tilanteen kohenevan.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta esittää

että valtiovarainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Miapetra Kumpula-Natri /sd
vpj.	Jari Leppä /kesk	Klaus Pentti /kesk
jäs.	Arto Bryggare /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Sari Essayah /kd	Martin Saarikangas /kok
	Klaus Hellberg /sd	Sari Sarkomaa /kok
	Reijo Kallio /sd	Juhani Sjöblom /kok
	Esko Kiviranta /kesk	Oras Tynkkynen /vihr.
	Martti Korhonen /vas	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.